

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Egyes számára 10 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerk. szűrés és kiadónival: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Az E. M. K. E.

Az igazgató választmány körében e hó 12-én tartandó EMKE gyűlésen fog megbeszélés tárgyává téteini azon nagyfontosságú ügy, mely az egyesület szervezését foglalja magában.

Annak idején ismertettük a kiküldött bizottság dolgozatát, a gyulafehérvári fiókkör ezzel szemben javaslatot is dolgozott ki, melyet az EMKE választmányának nagy többsége magáévá tett.

Most már, a midőn az egyesület elnökének elhalálozásával az elnöki szék is betöltendő, okvetlen oda kell törekednünk, hogy ezen állás oly egyén által töltsék be, a ki az egyesület fontos kulturális és társadalmi missióját, tevékenységével, tekintélyével előmozdítani képes, a ki úgy le-, mint felfelé az egyesületnek tekiutályát fenn tartani képes leendő.

Főhajlásunk az, hogy az egyesület köréből a politika kizárassék.

Az elnöki választásnál is figyelmünket oda kell fordítsuk, miként ne a politikai pártok egyénei választassanak meg, hanem oly egyénbe összpontosuljon a bizalom, a ki minden pártállástól menten egyedül az egyesületi célját tartja szem előtt.

Már a múltban is sajnálattal tapasztaltuk azon egyenletlenséget, melyet a becsempészett pártpolitika okozott, — s melynek következtében az egyesület újjászervezése vált szükségessé, — és csak köszönettel tartozunk azon higgat-tabb egyesületi tagoknak, kik a viszálykodásban a veszélyt belátva, ők maguk időt engedtek arra, miként az egyesület ügyei bővebb megfontolás alá véssenek, e szervezeti szabályok kidolgozásával, mindenkinek hatásköre körülírassék.

Ez ideig az elnökségre négy jelöltje van az egyesületnek.

Ugron Gábor, gróf Kun Géza, gróf Kornis Viktor és gróf Bethlen András személyében.

Hogy ki fogja a többséget nyerni, és hogy annak személyébe, a ki a többség akaratával kapja meg az elnökséget, az egyesület minden tagja megelégedve lesz-e, nagyon természetes ez alkalommal még tudni nem lehet, de mi helyesebbnek találunk azt, ha a közgyűlés tagjai mint első esetben, egynek személyében megállapodnának — kit az összbizalom vezetne az elnöki székbe.

Nem mintha kifogásunk lenne bármelyik jelölt személye ellen, de a további torkalkodást akarnók az egyesületből kiküszöbölni.

Mi az egyesületet a kulturális törekvések, a nemzeti szellem fejlesztésének czéljaira alkotuk.

E céltól eltérni nem akarunk.

E cél kivánjuk megvalósítani, azon nagy hazafiakkal együtt, kik eddig is tekintélyes összeggel gyarapították egyesületi vagyonunkat.

Mert szükség van rá, Erdély minden kis helyre igénybe veszi a támogatást, s mert azon pár évmultból nagy haladást felmutatni nem tudunk.

Évtizedek kellenek oda, hogy helyre hozzassuk azt, a mit a multak engedékenysége nekünk kárunkra volt.

Jól tudjuk azt, hogy egy pár megyénknek, magyarok által lakott helyén polgártársaink nyelvet cseréltek, beolvadtak azon nép többségébe, mely azon vidéket uralta.

Azt is tudjuk, hogy nem évtizedek okozata volt ez, hanem nemzedékről nemzedékre való

elhanyagolása a nemzeti kulturának, nemzeti nyelvnek.

S a míg mi tényleg szunyadtunk, mások hódítottak, míg mi hanyagoltunk, mások szorgalommal munkálkodtak, s végül, míg magas állásunkban az alantasabbakra nem gondoltunk, azok anyagi, szellemi tehetségeit nem fejlesztettük, addig néha az idők és körülmények is ellenségeinkké szegődtek.

Együttműködés egyetértés szükséges tehát, hogy mindazt jóvá tehessek.

És mert meg kell könnyíteni a terheket, mert nem szabad megcsónkítani a már megszerzett jogokat, tette meg a gyulafehérvári fiókválasztmány azon indítványát, hogy a tagsági díjak az évi 2 frt-ról ne emeltessenek 5 frtra, s hogy az alapító tagok a választmánybéli részvételtől el ne zárassanak.

Ha az EMKE rendes tagjai 5 frtot lesznek kötelesek fizetni, ez esetben új alakulás szükséges, mert a jelenlegi tagokat ezzel terhelni nem lehet, már pedig senki sem ohajtja azt, hogy ezen egyesület újabb alakuláson menjen át mert ez esetben tagjainak nagy részét elveszitené.

Jobb a sűrű krajczár, mint a ritka forint, ennek még azon haszna is van, hogy az egyesületi tagok többsége egy valóban tekintélyes egyesületet alkot, míg kevesebb taggal az egyesület nem képes átölelni az egész terzenumot — egyes missiók felállítása pedig oly tömördek költekezésbe kerül, hogy maga az egyesület a cél szem előtt tévesztése nélkül fedezni képtelen lenne.

Mástelől nem helyeseljük, hogy az alapító tagok a választmány kebeléből kizárassanak; tény által újból az előbbi alapszabályokba biztosított kötelek lazulna meg.

K.

TÁRCZA.

Széltől rezzen.

Széltől rezzen a rózsafa levele,
Szerelemtől a kis leány kebele;
Szerelemtől nyilatkozik ajaka,
Mint tavasszal hó alól az ibolya.

Korán tavasz nyitott, láttam ibolyát,
Tudok fínt, ki szerette babáját;
Elhervadt, oly igazán szeretett,
Megátkozta, hogy e földre született!

Hej! de bizony fájó is a szerelem,
Mint rózsafa aonyi töviset terem.
Ki hibázva téped annak virágát;
Eltemeted életed boldogságát!

H. Szántó István.

Egy gonosz történet.

Bizony gonosz egy történet volt az, a mi Charpie kapitányon esett meg, midőn közelebb gyorsvonattal Párisból Versaillesbe utazott.

Charpie kapitány audienciáról jött a hadügy-minisztértől: diszegenruha volt rajta s oldalán a roppantul imponáló vértess-kard.

Mert Charpie kapitány vértess, s e mellett a legjobb fiu a világon; csak egy hibája van; azon erős hitben él t. i., hogy minden nővel mint elkényeztetett gyermekkel kell bánni, s csak hízegés s atyai gon-

doskodással lehet őket megadóítani. S nincs valami elragadóbb, mintha látja az ember ezt a hatalmas természetű vértess, miként lelkesül a „kis cicuskák“-ért, a mint ő nevezi a nőket. Ilyenkor barátságosan hunyor-gat szemével, ránt egyet a kardbojtján, jóindulatu mosoly játszadzik ajkai körül s oly gyöngéd, de oly gyöngéd — mint egy dajka.

Ez alkalommal azonban Charpie kapitány egészen más dolgokon törte a fejét; egy nagy listát tartott kezében, helyre írónnal mindenféle jeleket rajzolt. Réviden, utána számított, mi chanceai lehetnek a legközelebbi előléptetésekor.

Már mindegy zárika ajtaja csukva volt, midőn az utolsó utas, az a ki a legutolsó percz legutolsó másod-perczében érkezett, a vonathoz rohant s gyorsan be-szállt azon zárkába, hol már Charpie kapitány ült.

Ez az utas egy selyemruhás, finom párfumillattól áradozó hölgy.

Es így Charpie kapitánynak kilátása volt negyven percznyi téte-átetésre egy csinos, fiatal hölgy-gyel.

Ob, de mily kifürkészhetlen az emberi szív. E recontre, melyet helyében bárki is örömmel üdvözölt volna, Charpie kapitányra semmi kellemes hatást nem tőn; sőt ellenkezőleg! mely sobaj szállott föl kebeléből.

Tervezte volt t. i., hogy az út alatt szivarozni fog, és mivel nagy udvariatságnak tartá, hölgyet arra kérni, hogy engedje meg jelenlétében a szivarozást, kényszerítve látta magát lemondani ez élvezetről, mi szerfelett leverő dolog, ha az ember audienciáról jön a hadügyminisztértől s előléptetésre gondol.

A vonat tovarobogott, és Charpie kapitány gondolatokba merülve, sajnálta cigarettéjét, megállapította mai programját, de utitársnőjével épen semmit sem gondolt.

Roppant impertinens dolog, ha bizonyos kétértelmű-séggel szemlélünk egy nőt; de van valami még impertinensebb, ha t. i. egészen ignoráljuk. A mi hölgyünk türelmesen várt teljes öt perczig. Aztán elővett egy kis czvikkert, s a kapitányra egy malitiosus pillantást vetve, a tájékoz kezdte figyelmesen tanulmányozni.

Valami különös véletlen folytán a hölgy egy lökés következtében homlokával az ablaküveghez ért. A civikker leesuzzott orrocskájáról s épen midőn utána akar kapni, a kis szökevény eltűnt a zárkaajtó közében s meg sem állt annak legmélyebb mélyéig.

E kellemetlen eset halk sikolyt esalt ki a hölgyből; de mintha ügyetlenségét palástolni akarná, ismét kitekintett az ablakon s úgy tett, mintha semmi sem történt volna.

De hosszabb megfontolás után, mi tarthatott három négy perczig, mást látszott határozni s erélyesen hozzáfogott a civikker megmentéséhez.

Ez azonban nem volt könnyű dolog, még a hosszú arany óralánccal sem, melyet levett nyakáról s innen is túl is jól megvizsgálva a működés terét, — beleho-esátott az ajtó közébe.

De nem azért csinálják ám a zárka-ajtó közét, hogy abból egy belehullt civikker olyan könnyű szerrel kivenni lehessen! Négy-szer-ötször bocsátotta le a szép hölgy aranyláncát, de mindannyiszor eredménytelenül. Végre midőn utána mért, hogy a lánc csakugyan le-

Kath. egyházközségünk.

Mintegy hat évvel ez előtt elapok hasábjain lett fölvetve azon eszme, hogy városunkban a kath. egyházközség, mint olyan, mely bivatva lenne a kath. közéletbe befolylni, nem létezik.

Ekkor indult meg a mozgalom, az egyházközség szervezése végett; sikerült u. i. b. e. Lőnhart Ferencz erdélyi püspök engedélyét megnyerni, ki maga is ragaszkodott ahoz, hogy a község szerveztessék.

Mi történt?

Megalkottuk az alapszabályokat, meg lett választva az egyházközségi tanács és iskolaszék, ki lett nevezve a fő- és aligondnok, de csak címekkel, mert meg lett bénítva az iskolaszék működése, nem lett megengedve a megerősített alapszabályok daczára a tanítók választása, a tanításhoz befolyása, ennek ellenőrzése, és pedig azon egyszerű okból, mert az egyházközség tagjai mi anyagi áldozattal sem járultak és járulnak az iskola fenntartásához.

Megtörtént, hogy a gyűlésekben felvett jegyzőkönyveink megválaszolva sem lettek, s mintegy egy és fél év óta bekövetkezett az, miként a gyűlésekre sem lettek a tanácsosok és iskolaszéki ülőkök összehívva.

Ma tehát újból visszaestünk azon régi állapotba, hogy itt, a hol minden vallásfelekezeten meg van saját egyesülete, egyedül a kath. hívek csatangolnak; egyedül azok, kik ki vannak zárva abból, hogy az egyház által reájuk szabott kötelezettséget teljesítsék és a nekik biztosított jogokat gyakorolják.

Ez pedig így nem helyes.

A testületi szervezés erősíti a hitet, s ezért is a már megalakult egyházközség, mint ilyen alapja kellene legyen egy jövőben fejleszthető nagyobb és erősebb egyházközségnek.

Az autonómiai gyűlésre küldendő képviselő választásánál tapasztaltuk azt, hogy több mint négyszáz kath. lelt összeírva, és abból csak 87 szavazott le; vajon miért?

Egyszerűen azon okból, mert a kath. hívek csak összeírva vannak és legalább évenként egyszer össze nem hívtnak.

Pedig a gyulafehérvári katolikusok vagyont gyűjtöttek össze, a német várközség vagyonából 10000 forint ment át az iskola fenntartására, a mely összeg jelenleg 14000 forint halad meg.

Ez a vagyonkezelő bizottság kezelése alatt lévő nem csekély összegből ugyan e célra a bizottság működésének megszűntével újból egy tekintélyes összeg fog e célra fordíthatni.

Nem lehet tehát azt mondani, hogy az egyházközség vagyonnal nem rendelkezik, mert a német várközség vágya, nem a b. e. püspök ur kezéhez, hanem az egyházközség elnökéhez lett kiutalva, hogy minő alapon ment az mégis püspöki kezelés alá, azt nem tudjuk.

E vagyont kell mint alapot az aligondnok és illetve iskolaszék kezelése alá bocsátani, és akkor egy erőteljes egyházközséget tudunk teremteni.

Változtak az idők, s reményünk az, hogy mi hamarabb egyházközségünk fellendül; tudni fogjuk azt,

ér-e a köz aljág: bosszankodva győződött meg, hogy az több mint két hüvelykkel rövidebb.

Most a lánczot ismét nyakára téve s rendbe hozva megtűrődött ruháját, épen kesztyűt akar huzni, midőn a kapitány közbe veté magát.

A evikker esése s a kis dráma egyes részletei nem kerültk el figyelmét; s hála a hősnő kedvességének, percéről-perczre jobban érdeklődött iránta.

— Engedje meg asszonyom, hogy magam is tegyek mentő kísérletet, itt van nagy kardom, mely egészen alkalmasnak látszik a szökevény felhozására.

— De ... uram — igen köszönöm s fölötte lennék kötelezve ...

Charpie kapitány egy szót sem szolt többé, hanem kivonta kardját s az ajtóhoz lépve a mélybe ereszté.

Oh! Charpie kapitány! Charpie kapitány! Vigyázzon mit tesz! Sorsa talán kardja hegyére van tűzve!

Charpie kapitány, ez a hölgy igen csinos, talán özvegy, vagy épen férjes nő ... Ki tudja mire nem vezet a háladatosság egy női szívet!

De aztán ép oly ügyes legyen, mint előzőkeny!

Előre! Morbleu, gyorsan, mert várnak!

Igen vártak. A határozó percznek feszülten nézve elébe, a fiatal nő az ablakhoz hajlott, ajkán már feltűnni kezdett az elragadó mosoly, melylyel szép asszonyok szokták jutalmazni a győztest.

A kapitány érzé ezt. Lelke egészen át is szállt

miszerint itt Gyulafehérvárt a katolikusok a hitélet egyes ágaiba és a tanítás menetébe befolyást gyakorolnak.

Püspök urunk ő méltóságától függ a már megalapított egyházközséget újból életre gerjeszteni, átvizsgálni eddigi jegyzőkönyveinket és az azokba írt kéréseinket a mennyiben lehet teljesíteni.

Mert az esetre, ha az egyházközség szervezése a mai jóváhagyott alapszabályok értelmében bekövetkezik, az esetben a hívek kötelessége leendő kebelökben különböző egyleteket alapítani.

I R O D A L O M

* **A Mátyás Diák** legújabb száma kétségtelenné teszi, hogy ez idő szerint az összes élelápok között a Mátyás Diák a legvigább és legtartalmasabb. Kétszer annyit nyújt úgy szövegben és képekben, mint bármely más vig újság; azonkívül annyira változatos, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adomáinak sokasága, aktuális közleményeinek tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőt képez, mint az a husz-harmiecz kitűnő karrikatura- és adoma-illusztráció, a melyek elsőrendű rajzolóik tollából kerülnek ki. Minden számban egy beferezett vig elbeszélést nyújt. A Mátyás Diák ily körülmények között valóságos családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyúttal a legolcsóbb éleláp is, mert előfizetési ára egy negyedévre csak 1 forint 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyus-utca 1. szám) szívesen küld mutatványszámot, ha eziránt megkeresik.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1897 szeptember 9.

— **Veni Sancte** a székesegyházban. Vasárnap hangzott el az ünnepélyes Veni Sancte a tanulók ajkáról, áldásért és segítségért könyörögve az egek Urához. Az istentiszteletet Majláth Gusztáv püspök végezte, a szent beszédet is szintén ő tartotta, a mely különösen a tanulókhöz szólt oktatva és buzdítva jóra és tanulásra. Az istentisztelet után a gymnasiumi tanulók a tanépület első osztályába gyűltek egybe, a hol Avéd Jákó igazgató tartott lelkes beszédet az ifjúsághoz. Az iskolai törvények felolvasása után az ifjúság az intézetből lelkes éljenzéssel tavozott.

— **Hymen.** Lobstein Salamon helybeli kereskedő kedves leányát Jenny kisasszonyt eljegyezte Kaiser Fülöp úr Budapestről. A boldog jegyespár esküvője t. hó 19-én lesz Gyulafehérvárt. Sok szerencsét!

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dolersálné Riszner Ludmilla nagy-ági áll. isk. tanítóat a gyulafehérvári áll. iskolához helyezte át.

— **A lővész egylet** vasárnap tartotta meg új pavillonjának felavatási ünnepélyét, a mely tekintve az időnek zordaságát meglehetősen sikerült. Heiszler és Morenó urak, az ünnepély rendezői tölték kitelhetőleg, igyekeztek úgy a múlt mint pedig a jelen alkalommal a publicumnak minél kellemesebb szórakozást nyújtani. Az ünnepély után táncmulatság volt, a melyen Stankovics Koka derék zenekara játszott.

kardja pengéjébe. Nehéz, dicstelen harc volt, melyet vívott, mert nincsen párja a világon egy zárkaajtó-közborzasztó szerkezetének.

A madame mind hidegebb arczkifejezést öltött. — Végre egy negyedórai hasztalan küzdés után a szerencsétlen kapitány kapitulált. Oly arccal fordult a hölgyhez, mely egy sziklát megindított volna.

— Valóban vigasztalhatlan vagyok, madame, de nem lehet. Nézzé kegyed: bár merre fordítom kardomat, a markolat mindig érinti az ablaktáblát; ha ez nem volna, könnyen lenyulbatnék a köz aljára; de így teljesen lehetetlen.

— Oh, uram, szolt a hölgy végtelen kedvesség mosolyával s a legmélyebb megvetés egy tekintetével egészen zavarban vagyok a fáradtság miatt, melyet önnek okoztam, ki nem mondhatom, mennyire lekötöztetnek érzem magamat ...

De a szerencsétlen Charpie kapitány felfogta malhourjét egész nagyságában; érzé a fagyos tekintetet, mely szíve mélyeig hatott: s midőn kiszálláskor köszönt utitársnőjének, s eltűnt a tömegben, felsőhajtott

— Egy hölgy, egy vértess kapitány, egy diszkard, — s még sem lett semmi belőle; csodálatos!

..... Ekkor hirtelen megállt s a homlokára ütött:

— Ezer menykö! Hogy ez előbb nem jutott eszembe! Hisz el kellett volna törnöm az ablaktáblát, s a penge épen fenékiig ér! Tyű, millióadta!

Bizony Charpie kapitány, ezt kellett volna tenned.

— **Vőlegények öröme.** A fővárosban egy igen üdvös és közhasznú intézmény létesült a napokban. Ez a vállalat, mely hatósági engedéllyel indult meg, azt tűzte ki céljául, hogy a házassodni akaró vőlegényeket és menyasszonyokat megmentő azoktól a fáradságos és költséges utánjárásoktól, a melyek a polgári házasság kötésnél előfordulnak. Így például a szükséges okmányokat beszerzi, az összes törvényszabta utakat elvégzi stb. és mindezt — olcsón, megszabott díjért. Az „Esketési ügyvivőség“ (ez a vállalat czime) működéséből a vidéki község is nagy hasznot húzhat, kivált azok, kiknek házasságkötésénél akadályok merülnek fel, a mely esetekben folyamodniok kell, vagy a jegyesek nem egy városban vannak. Ezenkívül a vidékiek számára azt a kedvezményt is nyújtja ez a hasznos misziót teljesítő vállalat, hogy egy forintny levélbélyeg ajánlottan való előzetes beküldése mellett bármilyen fogas házassági kérdésben azonnal és kimerítő levélbéli tanácsadással szolgál. E máris kedveltségnek örvendő vállalatot, melynek hivatala Budapest Erzsébetkörút 6. szám alatt (a New-York palotáva szemben) van, ajánljuk olvasóink figyelmébe. A vállalat ügyésze: Zollner Béla dr., ismert fiatal fővárosi ügyvéd.

— **A sodrony nélküli telegraph.** (Közlő Pataky H. és W. szabadalmi irodája Budapest.) Jó idő óta ismeretes dolog, hogy az elektromos vezető ha rajta áram megy keresztül, a közelében levő többi vezetőkre elektromos hatást gyakorol. Ezen tüneményt az elektromos vezetők induktív-hatásának nevezzük. Könnyen megmagyarázható, hogy egyes kutatók azon kérdéssel foglalkoztak, hogy mily távolságra terjed ezen elektromos távolhatás és hogy nem-e lehetne ezt jeleknek nagyobb távolságokra való átvételére felhasználni. Erre vonatkozólag körülbelül 5 év óta történtek kísérletezések és tényleg elérték azt, hogy segélyével jeleket továbbíthatunk több kilométernyi távolságra. Ezt oly módon eszközölik, hogy az egyik állomáson több száz méternyi hosszú sodronyt feszítenek ki és rajta lehető gyorsan váltakozó áramot bocsátanak keresztül. A másik állomáson egy époly hosszú sodrony az elsővel párhuzamosan van elrendezve és zárt vezetővé lesz kiegészítve, melybe egy érzékeny realis van beiktatva. Ha már most az első állomáson egy Morse-féle billentyű lenyomása által a hosszú sodronyon áramlókést bocsátottak keresztül, akkor ez a második állomás sodronyában áramot indukált, mely a realis segélyével az első állomáson adott jelt rögzítette. Ezen berendezés azonban még igen tökéletlen volt, minthogy az indukált áramok az irányváltozásnak kis száma miatt igen gyengék voltak úgy, hogy az állomások közti távolság meglehetősen szűk határokon belül maradt. Végre a múlt évben Marconi olasz phisikus a problémát előbbre vitte. A távolhatás ereje tudvalevőleg az indukáló áram energiájától és pedig főképp az irányváltozások számától függ. Azonban a fent említett áramoknál nem érhetünk el másodpercenkénti 250 irányváltozásnál többet. Oly áram létrehozására kell tehát törekedni, melynek lengésszáma lényegesen nagyobb; a dinamikai elektromosságnál csupán bizonyos határokig mehetünk, ellenben a statisztikai elektromosságnál módunkban van igen magas lengésszámot előidézni. Az elektromos szikra tudniillik, mely itt tekintetbe jön, nem egyetlen kisülésből áll, amint azt rendesen hiszik, hanem bizonyos számú gyorsan egymásra következő kisülésből. Ezen körülményre alapítja most már Marconi az ő rendszerét. A gyorsan egymásra következő kisülések ugyanis rezgése hozzák a környező aether és e rezgések nagy távolságokra kiterjedhetnek. Ha sikerül ezen rezgéseket egy távolfekvő állomáson rögzíteni, akkor oly sodrony nélküli telegraphunk van, melyet nagy távolságra is használhatunk. Marconi két nagy fémgolyót használ jeladóul, melyek között egy erős runktori-indító segélyével szikrákat ütöt át. Már Hertz is alkalmazta ezen berendezést Radiátor név alatt, azonban Marconi ezt még tökéletesítette, a mennyiben a két gömb között olajat alkalmaz szigetelő anyagként, mialtal az elektromos hullámok hossza lényegesen megrövidül, tehát rezgési száma emelkedik, ezáltal az irányváltozások száma körülbelül 250 millióra emelkedik másodpercenként. Még csak megfelelő jelzőre volt szükség. Ennek szerkesztésekor egy sajátos fizikai tüneményből indultak ki, mely abban áll, hogy finoman elosztott fémrészek azon tulajdonsággal bírnak, hogy igen rossz villamvezetők, tehát jó szigetelők, mibőllyt azonban elektromos mezőbe jutnak, illetőleg elektromos sugarak hatáskörébe kerülnek, nyomban jó vezetőkké válnak. A fémrészek ezáltal polarizáltnak azaz egy bizonyos sorrendbe hozotnak, úgy hogy a villamosság könnyen áramolhat át rajtuk. A Marconi-féle jelző ezen elvnek megfelelően egy kis üvegcsőből áll, a melyben két hengeralakú platínaczipő van beillesztve, melyek között körülbelül 1/2 mm. széles űr van. Ezen közbeeső teret nikel és ezüst forgácsal töltjük ki és beiktatjuk a csövet oly áramkörbe, mely egy külön helyi teleppel és finom távirai jelzőgöval áll kapcsolatban. A cső rendes körülmények között a rajta athaladó árammal szemben nagy ellentállást fejt ki. Ha azonban a jeladóállomástól jövő villamos sugarak hatás körébe jut, úgy polarizáltnak a forgácsok és az ellentállásuk ennek következtében annyira esökken, hogy az áram akadálytalanul haladhat át rajtuk, minek következtében a jelzőgő működni fog. A jelzőgő által visszaadott jelzések természetesen meg fognak egyezni a Morsebillentyű által a jeladóállomásról továbbított jelzésekkel. A jelző állomásnál még egy készülék van alkalmazva, melyet azon körülmény tesz szükségessé, hogy a polarizált fémforgácsok a polarizált erő hatásának megszűnté után is polarizált állapotuk-

ban maradnak, miáltal további használatuk lehetetlenné válna. Hogy most ezen forgácsokat eredeti polarizálatlan állapotukba visszahozhassuk, a cső mellett egész Neef-féle kalapács van alkalmazva, mely a csövet állandó rázkodtatásokba hozván, a kívánt eredményt teljesíti. Az ezen új rendszer alapján végrehajtott kísérletek lényegesen jobb eredményeket tüntetnek fel a régi rendszerrel szemben, a mennyiben egy új rendszerű készülékkel 14-5 km. távolságra lehetett híreket közölni. A tapasztalat azt mutatta, hogy az időjárás a kísérletek eredményére nincsen befolyással, szüntűgy nem befolyásolják a villamos sugarak továbbhaladását a földemelkedések, dombok stb. A sodrony nélküli telegraphia ezen új rendszere sokkal újabb kellettű semhogy tökéletes lehetne, és így még számos kísérletet kell majd végrehajtani, míg a gyakorlatban is érvényesíthető eredményekre jutunk. Mindazonáltal a találmány már mai stadiumában is fel lehet használni arra, hogy két hajó között, vagy egy hajó között vagy egy hajó és a szárazföld között összeköttetést létesítsünk. Nagyon közel van már azon idő, midőn majd mindenütt köztéles kapcsolat mint pl. a mostani táviradai sodronyösszeköttetés nélkül a legnagyobb távolságokra is híreket fogunk közölni.

— **Egy villát üvegéből** készítettett magának nemrég egy gazdag amerikai a birtokán levő tónak kellő közepébe, még pedig oly módon, hogy a tóból a vizet levezte és legmélyebb helyén villát épített. Ebben három helység van, a dobányzó, ebédő és a szolgák helyisége. Az épület váza vasból készült, a padlózat pedig kőből és az egész épület cementalapozaton nyugszik. Az oldalfalak és a földel vastag üveglapokból van összeállítva. A házból folyosó vezet egy a parion levő kis helyiségbe, honnan a levegőt az üvegházba ventilátorok szállítják. Pataky H. és W. szabadalmi irodájának jelentése szerint ezen épületben igen kellemes a tartózkodás, mivel benne igen hűvös van, azonkívül igen érdekes nézni a villamos fény által oda csalt balak játékát.

— **Egy 85 láb magas kéményt** toltak el helyéből nemrég Manchesterben, New-York államban, még pedig 100 láb távolságra, a nélkül, hogy az egész építményben csak egy kő is megmozult volna. A kémény sulya Pataky H. és W. budapesti szabadalmi irodájának egyik bozzánk juttatott közleménye értelmében 200,000 fontot tett ki. Az elmozdítást egy csavar által eszközölték, melylyel 6 ember 9 napig dolgozott. Dacára, hogy Amerikában házakat már ismételtlen mozdítottak ki helyükből, az első eset, hogy kémény eltávolításával próbálkoztak meg. A kísérlet fényesen sikerült.

— **A süritett levegő mint kerékpár hajtó erő.** A legfrissebb amerikai kerékpár-újdonság, melyről az ottani szakkörök is teljes elismeréssel nyilatkoztak, a több praktikus találmánya révén jól ismert mőnöknek, Mr. Jackson de Real-nak egy rendkívül érdekes konstrukciója, melyet erőként a kerékpárra alkalmaz. A szerkezet lelkét egy légszivattyú képezi, melyet a pedálok hoznak mozgásba. Az ilyképen süritett levegőt azután egy igen elmés mechanizmus hajtókerékre visz át. Magában a kerékpárban egy nagyobb tartályt is lehet elhelyezni, mely a csengőt hozza mozgásba. Természetesen a légszivattyú működésére emberi erő helyett egy kis motort is lehet alkalmazni. Azt mondják, hogy e találmány igen fontos s hivatva van a kerékpársport fejlődésére elhatározó befolyást gyakorolni. Igaz ugyan, hogy van még egy kis hibája, hogy tudniillik az ilyképen felszerelt kerékpár sokkal nagyobb zajt csinál, mint a közönséges, ezen azonban előreláthatólag hamarosan és könnyen fognak segíthetoi.

— **A világ legérdekesebb s leghosszabb kerékpárútja** Amerika Colorádo nevű államában van. Az újvilágba átrándult kerékpárosok nem győzik eléggé dicsérni azt a nagy költséget felemészített, állandóan pompás karban tartott hosszú utat, mely egész Colorádot keresztül szeli. Hogy milyen hatalmas vállalat volt ennek a kiépítése, némi fogalmunk lehet, ha elképzeljük, hogy ez a hosszú út nemcsak síkságokon, de magas hegyeken keresztül, igen sokszor a legvadabb sziklatömbök között vezet el.

— **A kerékpáros hölgyek ruháját meg szabó ukáz.** Már régóta majdnem állandó tárgyat képezi a szakközönségnek az a hosszadalmas vita, melynek tárgyát a kerékpározó hölgyek kosztümje képezi. Tudvalevőleg a mostani női viselet semmiképen sem alkalmas a kerékpározásra, mert a könnyű és szabad mozgást nagy mértékben akadályozza. Azért az általános szakvélemény a bő bugyogó mellett foglalt állást, vagy pedig az ugynevezett angol szoknya-nadrág javára döntött. A hölgyek tetszését azonban egyik ruhadarab sem nyerte meg, főleg pedig azért, mert az ilyen kosztűnben nyilvánosan megjelenni . . . szégyeltek, bárha praktikus voltát elismerték, de a társadalmi megszokottságra hivatkozva, továbbra is az alkalmatlan, kényelmetlen, rendes viseletben kerékpároztak. Ezt a helytelen felfogást óhajtották eloszlatni az orosz főváros intéző körel, midőn egy ukáz kiadását eszközöl-

ték ki, mely a kerékpározó hölgyek részére a bő bugyogót, vagy az ugynevezett angol szoknya nadrágot egyszerűen kötelezővé teszi. Ha tehát az orosz hölgyek kedvenc sportszennedélyükről végképen lemondani nem kívánnak, akarva nem akarva kénytelenek megszokni a viseletet, mely minden társadalmi előtétet is ily képenegyszerre megszüntet.

— **Tengeri pókversenyek.** A floridai fürdőkben üdülő amerikaiak egy egészen újfajta szórakozást találtak, fel a melynek kedvéért semmiféle pénz-áldozattól sem rettennek vissza. A tengerparton nagy számban összefogdosott tengeri pókokat ugyanis ném előzetes gyakorlat után egy erre a célra elkészített gömbölyű s többnyire üvegkorlátal ellátott asztalra helyezik, hol bizonyos számú körfutást kell végezniök. A melyik legelőször ér a célhoz, az a győztes s tulajdonosa megkapja a kitűzött legtöbbször meglehetősen nagy díjat és megnyerni a rákötött fogadásokat E mindjobban terjedő eredeti sport iránt valósággal lázas érdeklődés nyilvánul s az óriási összegekben való fogadás a — szó-szoros értelmében mániává vált. Futás közben a pókokat természetesen nem szabad érinteni, vagy ösztökélni. Különben annyira tanulmányozták már ezeket a csuf állatokat, hogy arra is rájöttek, hogy van egy bizonyos fajtájuk, mely különösen alkalmas versenyképességekkel rendelkezik. Az ilyeneknek szerencsés tulajdonosai süprik be azután a legtöbb pénzt. Sőt annyira előrehaladt stadiumban van már ez a különös paszió, hogy a tengeri pókokat valóságos tréningezés alá vetik és Amerikában épen úgy, mint most legújában Angliában egész rendszeresen készítik el őket a versenyekre.

— **Kerékpáros tekejáték.** A londoni kristálypalota parkjában az amerikaiak egy „Polo“ nevű kerékpáros tekejátékot mutattak be, mely még a legmagasabb körök figyelmét s érdeklődését is kiderítelte. A játék lefolyása röviden a következő: A teket (golyót) a porond közepére helyezik. Négy kerékpáros vesz részt a játékban, kik közül kettő gépjével a tekéhez közeledik, hogy azt a cél felé görgesse, míg a másik kettő a célzt őrzi, hogy a kísérlet viszszerje. A játékban az az érdekes és nehéz, hogy a teket nem bottal, vagy kézzel hajták előre, hanem magával a kerékpárral, mi a játékos részéről rendkívül nagy ügyességet igényel. Ugyanis akár ők közelednek a tekéhez, hogy azt az első kerékkol a cél felé gurítsák, akár pedig a célzal a mozgásban levő teket igyekeznek irányától eltéríteni, mindannyiszor összes jártaságaikat igénybe kell venniök gépjek gyors és biztos kormányzását, főleg pedig akkor, ha a teket a hátsó kerékkal kénytelenek gurítani. Különben megvan engedve, hogy a játékos egymást el is ejthessék, azonban csakis a könyökkel szabad az ellefelet meglökni és pedig vagy a vállat, vagy a térdét. Nagyon természetesen ez a körülmény megint szükségessé teszi azt, hogy a kerékpárosok tanuljanak minél könnyebben s ügyesebben elesni. A célzt magát egy esinos faszekrény alkotja, melynek elől függő s befelé nyíló ajtócskaja van, melyet a guruló teke megnyit s ha már benn van, csengő szólal meg, mit a megnyit ajtó hangoztat. Az amerikaiak, kik e játékot bemutattak, rendkívüli ügyességet s a jártasságot árulnak el, mely nem egyszer csak a mindig nagy számú nézők ajkaira zajos „bravo!“ kiáltásokat.

— **Afrikai vadászkaland.** Egy majdnem borzalmas kimenetellel végződő vadászkirándulást ír e az „African Critik“ a közelmúlt napokból. Mr. Holland kebetbarátjával Mr. Cecil Bissettel egy kisafrikai sivatag sétára indultak. Nem is haladtak még nagyon messzire, midőn egy hatalmas hi, moroszlánra bukkantak, mely ugrásra készen várta a közeledőket. Biseti fegyverét válláról lekapva, hamarosan lött, de a sivatag királyát csak könnyen tudta megsebezni, a minék az lett a következménye hogy a következő pillanatban már az oroszán hatalmas talpai alatt hevert. Herkulesi erőlködéssel sikerült ugyan puskájának csövét mélyen az oroszán torakába dőlni, ez azonban rettenetes helyzetén édes keveseit változtatott. Barátja Mr. Holland azonban nem vesztvén el lélekjelentet, nyugodt biggadtsággal irányozta fegyverét a fenevad homlokának s körülbelül 40 yardnyi távolságról egy renkívüli biztos lövéssel úgy találta, hogy rögtön oldalára fordult. Megmentett barátját, kit az oroszán karmai erősen megtéptek, a közeli Gwelo Lasareth kórházába szállította, hol súlyos, de nem életveszélyes sebeit bekötözték s reményt adtak, hogy egy hónap alatt teljesen felépül.

— **Horgászó-verseny.** A franciáknál igen nagy előszeretettel űzik a sportnak egy nálunk ke-

vésbbé gyakorolt nemét tudniillik a horgászatot. A francia sportközönségnek majdnem egy ötödét a horgászók képezik s különösen az arany-ifjúság lelkesedik e különben meglehetősen türelmet igénylő sportág iránt évenként augusztus havában a francia metropolisban nagy versenyeket is szoktak tartani, a melyek igen jól szoktak sikerülni s nagy kíváncsi közönséget csöditenek a Szajn partjára.

— **Egy érdekes s sokszor aktuális ítélet.** 1895-ben történt, hogy a pétervári lovaregyle igazgatósága egy jockeyt hanyag lovaglás miatt megintett. Ezen az alapon egy turfiátogató, ki ugyanazt a lovat, melyen a megintett jockey ült, a totalizátorra megfogadta, pert indított a lovar-egylet ellen, melyben betétének visszaadását követelte. Az első bírósági forum a felperest követelésével elutasította, azzal indokolva meg ezt az eljárást, hogy a lovaregylet az illető jockeyt csupán hanyag lovaglás és nem a versenynek szántsándékos elvesztése miatt büntette meg. A megfelelőbb ítélet azonban a felsőbb bíróság egészen más felfogásban részesítette s kimondta, hogy igenis a lovaregylet köteles a totalizátorra tett fogadási összeget a felmutatott ticket ellenében visszafizetni s az összes perköltségeket megéríteni. Végérvényes ítéletében kiemelte, hogy „a lovaregylet a jockey lovaglását maga is inkorrektnek tartotta s dorgálással fenyegette. Már pedig a jockeynek mint ilyennek mindennemű tettéért teljes felelősséggel tartozik daczára, hogy direkt nem az ő szolálatában áll, mivel a lovaregylet által rendezett versenyekben részt vesz.“

— **A legfényesebb pálya.** Erős szatirát irt meg a minap José Echegaray a nálunk is ismert spanyol drámaíró a spanyol viszonyokra. Egy apa sétál a fiával:

— Kedves fiam — mondja az apa — itt volna már az az idő, hogy valami pályát válasz magadnak. Mi akarsz lenni? akarsz-e tudós lenni? Akkor híres ember válhatsz belőled, a tudomány egének csillagjait, mindenki tiszteli és becsüli . . .

— Es a mellett megéheznek — feleli gyorsan a fiu, nem édes apám, hogy ilyen sors érjen engemet, nem tanulok olyan sokat, nem virrasztok éjeleken át.

— Akkor államférfiu lehetne belőled. Valóságos belső titkos tanácsosig, sőt a miniszterségig is viheted.

— Hogy a végén meggyilkoljanak. Es aztán ezért annyit hajlongani jobbra-balra.

— Akkor politikus lehetne belőled. Mint országgyűlési képviselő sokat fognak neked bizelegni, sokan fogják a barátságodat keresni. A mellett tudnod sem kell sokat. „Igen“-t vagy „nem“-et mondani, vagy pedig az adott szót megszegni nem olyan nagy mesterség.

— Az már valami; hanem a nép kegyelmétől függni? az napról-napra változik.

— Ugy talán pap lehetnél. Pap, aztán püspök, talán bíbornok, és ki tudja, még pápa!

— Es aztán nem ismerem meg, hogy mi az igaz szerelem, nem ismerni meg a szerelem égető esőkjait — nem sokat követelnek akkor egy spanyoltól?

— De hát akkor mi akarsz lenni? Katona? tábornok?

— Hogy valami fölkelés, Cuba szigete vagy a Filipinák tegyenek tönkre? Köszönöm.

— Király? az nem lehetsz!

— Nem is akarok. Hanem látod, apám, az akarok lenni.

A fiu egy díszes fogatra mutatott, melyben egy aranyos ruhába öltöztetett férfi ült. A nép örömrivalgása és ujongása kísérte.

— Igen apám, az akarok lenni. Hős, a kit a nép szeret és bálványhoz. A kit éljenez, a ki minden férfi, minden nő szíve. Ővé az arany és a dicsőség, a kit életében dődelgetnek, halála után dicsőítenek, egy férfiu, kiről még késő generációk is úgy emlékeznek meg, mint egy félistenről. Igen, édes apám, toreador akarok lenni.

Közgazdaság.

Kérődzőknek és sertéseknek Magyarországból és Horvát-Szlavonországból Ausztriába való bevitele iránt.

(Ragados tüdőlob, ragados száj- és körömfájás, illetve sertésvész miatt elrendelt forgalmi korlátozások.)

Az osztrák es. kir. belügyminister ur folyó évi augusztus hó 25-én 25499. szám alatt és folyó évi szeptember hó 3-án kezdődő érvényességgel a következő intézkedéseket léptette életbe.

A) Magyarországot illetőleg:

I. Ragadós tüdőbaj miatt a szarvasmarháknak Ausztriába való bevitele Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos:

a) Vármegyék: Arva, Liptó, Nógrád, Nyitra, Pozsony (Csallóköz sziget területének kivételével), Szepes és Trencsén.

b) Városok: Pozsony.

Ezen törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák mindazonáltal a bécs-szt-marti csütörtöki és szombati vesztégvásárookra azonnali levágás céljából bevitelhetők az 1896. évi július 23-án 48110. sz. alatt kelt körrendeletben (az 5-ik sz. „Allategészségügyi Értesítőnek” a kiegészítő rész 84-ik lapján között II/a pontjában) közölt feltételek mellett.

II. Ragadós száj- és körömfájás miatt a sertéseknek és kérődzőknek (szarvasmarhák, juhok és kecskék) Ausztriába való bevitele Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos:

a) Vármegyék: Alsó-Fehér, Arad, Békés, Hunyad, Nógrád és Torda-Aranyos.

b) Városok: Arad, Debreczen, Kolozsvár és Szeged

A ragadós száj- és körömfájás miatt az ausztriai országból kitiltott fentebbi vármegyék járványmentes községeiből származó egészséges szarvasmarhák a bécs-szt-marxi vesztégvásárookra az 1896. évi augusztus hó 5-én 48644. szám alatt kelt itteni körrendeletben (a 6-ik sz. „Allategészségügyi Értesítőnek” a kiegészítő rész 99-ik lapján között II/b. pontjában) foglalt feltételek mellett mindazonáltal továbbra is bevitelhetők.

III. Sertésvesz miatt a sertések bevitele Ausztriába a következő törvényhatóságok területéről tilos:

a) Vármegyék: Abauj-Torna Alsó-Fehér, Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Békés, Bereg, Bihar, Borsod, Brassó, Esztergom, Fejér, Gömör-Kishont, Győr, Hajdu, Heves, J.-Nagy-Kun-Szolnok, Kis-Küküllő, Kolozs, Komárom, Krassó-Szörény, Maros Torda, Solt-Kiskun, Pozsony, Somogy, Sopron, Szatmár, Szabolcs, Szilágys.

Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Torda-Aranyos, Torontál, Udvarhely, Ung, Vas, Veszprém, Zala Zemplén és Zólyom.

b) Városok: Arad, Baja, Debreczen, Kassa, Keskemet, Komárom, Kolozsvár, Pancsova, Selmecz-Bélabánya, Sopron, Szabadka, Szatmár-Németi, Szeged, Ujvidék, Versecz és Zombor.

B) Horvát-Szlavonországot illetőleg:

Sertésvesz miatt a sertések bevitele Ausztriába Horvát-Szlavonországot következő törvényhatóságainak területéről tilos: Possega és Zágráb vármegyék, valamint az ezen vármegyék által körülzárt városokból.

Az ausztriai szabad sertésforgalomból a száj- és körömfájás, akár sertésvesz miatt kitiltott magyarországi és horvát-szlavonországi törvényhatóságok területéről, úgy járványmentes, valamint fertőzött községekből, de ily községekben levő járványmentes udvarokból, azonnali levágásra szánt sertéseknek minden külön engedély kikérése nélkül a „Produktivgesellschaft der Wiener Fleischselcher” című szövetkezet, valamint Ziegler József, Karlik Alajos, Weber Ferdinand, Hölbing József, Hatzinger Engelbert és Wibicki József bécsi hentesek vágóhidjára vasúton való szállítása az 1896. évi július hó 23-án kelt 48164. számú körrendeletben (a 6. sz. „Allategészségügyi Értesítő”-nek a kiegészítő rész 100-ik lapján között II/c. pontjában) közölt feltételek mellett tovább is szabad.

A leszurt és szétarabolatlan állapotban levő sertések (sertésbűs) bevitelére nézve, továbbá a Magyarország és Horvát-Szlavonországot zár alatt nem álló törvényhatóságainak területéről származó s legalább 120 kiló elöllyel bíró sertéseknek Ausztriába való bevitelére vonatkozólag az 1897. február hó 25-én kiadott 12962. számú körrendeletben (az 5-ik számú „Allategészségügyi Értesítő”-nek a kiegészítő rész 86-ik lapján között II/c. pontjában) foglalt eddigi feltételek továbbra is irányadók. (5854. eln. szám. 1897. ug. 29.)

Nyílttér*.)

Selyem-damasztok 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima csikos kockázott minitázt, damaszt stb. (mintegy 140 különböző minőség, 200C szín és mintázatban stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen hához szállítva valamint mintákat postafordultával küldik: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyárak Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a Szerk.

Hirdetések

3000 frtot

és többet is kereshet mindenki évente, a ki a mi képviselőinket átveszi (különös szak-képzettség nem szükséges.) Ajánlatokat

„A. E. 12.” jegy alatt közvetít

Rudolf Mosse **BÉCSBEN.**

Hirdetések

jutányos
áron
felvételnek
e lap
kiadóhivatalában.

The Continental
Bodega Company
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona s. a.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
Borvándi József -
kezelőség Munkácsy Zs. Hungaria
szállodája Lassner
A. Europa szállodája.

A legújabb és legjobb az

„EDISON”

Cigarettapapír és hüvely,

mely az összes eddig ismert gyártmányokat jószágban és finomságban felülmúl

Szomorú—de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk mint egészségünkre. Ha rubáinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk azt legott eltüntetni nehogy nagyobbodjék de ha ez testi egészségünknek esett, azt számba se vesszük. Egy kis köhögés főfájás emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ugyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk mert valamint a kis szakadékból nagy lesz épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik ha kellő intézkedés niúsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomorrendetlen működése** a mit — idejekorán használva Egger kellemes ízű Sodapaszttillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **tüdő-, torok- és mellbajok köhögéssel rekedésséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** Egger kufőró izű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nador gyógyszerár**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest Váci-körút 17.

EL NEM MULASZTANDO!
Kérem, az alkalmat felhasználni!
bámulatos olcsó!

Bámulatos olcsó bevásárlásom következtében azon helyzetben vagyok áruimat

rendkívül olcsón eladhatni.

Es pedig: 1 darab vászon 1 frttól feljebb.

Egy teljes őszi vagy téli ruha 1 frt 50 krtól feljebb.

Elegáns tenniss függönyök 1 frt 50 krtól feljebb.

Chiffon férfi-ingek 1 frttól feljebb.

Teljes mennyasszonyi kelengye u. m. mindennemű divat és Courent tárgyakat bámulatos olcsón, míg raktáromon lesz.

Szives pártfogást kér

MORENO K. czég
Gyulafehérvárt. főter.

WERTHEIM

kettős tűzésű VARROGÉPEK.

Elsőrendű német gyártmányt házi- és ipari használatra szállítok Bécsből az osztrák-magyar monarchia minden helyére

Magaskaru lábgép . . . 35 frt 50 kr.

Magaskaru kézgép . . . 31 frt 50 kr.

Körhajógép . . . 49 frt — kr.

30 napi próbaidő. 5 évi jótállás.

Minden gépet, mely a próbaidő alatt nem bizonyul kitűnőnek költségemre kifogás nélkül visszaveszem.

Árjegyzék és varrasminta kívánatra rendelkezésre áll

Varrógép-szétküldési czég:

Louis Strauss,

cs. k. államhivatalnokok egyletének szállítója.

Bécs, IV., Margarethenstr. 12. d. h

Vevők köréből.

Közzétételre való becégezéssel

F. évi jan. 7. kelt levelét megkaptam és forró köszönetemet fejezem ki a varrógépért, nagyon meg vagyok elégedve, mert a mennyiben kipróbáltam teljesen megfelel várakozásomnak. Ha valaki varrógépet venni akarna szívesen önhöz utasítom vagy magam is írok.

Rudária Krassó-Szörény m., 1897. január 13.

Didraga Dimitri.